

34/05

5-24

5-24

კაცონის და განვარგულებათა პრეზური

ამინისტრაციის სრულისფრავი ფაზისურული საგვრავის რესულინი და გლობის მისამართის.

1927 წლის
იანვრის 16

№ 1.
განვოლება პირველი

ა/კ. ცენტ. აღმას. კომიტ.
საკანონმდებლო კომისი-
ასთან არსებული კანონ-
თა გამოქვეყნების განყო-
ფილების მიერ გამოცემ.

შინაგანი:

- მუხ. 1. ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის მიერ საჯარო ანგარიშებისა და საგალდე-
ბულო პუბლიკაციების წესის თაობაზე გამოცემული ცირკულარების გაუქმების შე-
სახებ.
2. ტყავის საქონლის ფასის წარამატის შესახებ.
3. ა/კ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კ. სახალხო კომისართა საბჭოს
მიერ ა/კსფსრ შეგიზღვის პორტეტის დატვირთვისა და გადმოტვირთვის სამშრაო
სასყიდლოს ნორმის თაობაზე გამოცემული დადგნილების შეცვლის შესახებ.
4. შტატის კანონით კოდექსის 171 მუხ. შეცვლის შესახებ.
5. ქარალდისა და პოლიგრაფიულ მრეწველობასა და მათი პროდუქტების საბითუმო ვაჭ-
რობაში მეტრული სისტემის შემოღების შესახებ.
6. ქალაქებისა და ქალაქების ტიპის დასახლებული ადგილების საადგილმამულო მეურნე-
ობაში მეტრულ საზომ-საჭონთა შემოღების შესახებ.
7. ტოთოლ-თაბაქოს საწყობებში სამუშაო დროის შესახებ.
8. ა/კსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების შრომის სახალხო კომისარიატებთან არსებული
პრაქტიკანტებისა და სტაციერების გამნაწილებელი საუცხობრათაშორისო კომისიების ფუ-
ნქციების შესახებ.
9. ნედლი სპირტის რექტიფიკაციის სასიცდლის შესახებ.
10. აღწერაზე დროებით მომუშავეთაფის მისაცემი გასამრჯველოს განთავისუფლების შესა-
ხებ სოციალური დაზღვევისა და სტატისტიკური ორგანიზების ადგილობრივი კომიტე-
ტების შესანაბად გადასადები ანარიცისაგან.
11. საწარმოთა ანგარიშებისა და ბალანსების განხილვის შესახებ.

296.

დადგენილება აკსცსრ ფინანსთა სახალხო კომისარის რიცხვის.

1. ა/კსცსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის მიერ საჯარო ანგარიშებისა და სავალდებულო პუბლიკაციების თაობაზე გამოცემული ცირკულიარების გაუქმების შესახებ.

ა/კსცსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატი ადგენს:

რადგანაც გამოიცა ა/კსცსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1926 წლის დეკემბრის 2-ს თარიღისა და 44 №-რის დადგენილება „ა/კსცსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ საჯარო ანგარიშებისა და სავალდებულო პუბლიკაციების წესის თაობაზე გამოცემული დადგენილების გაუქმების შესახებ (გამოქვეყნებ. „ზარია კოსტრუქა-ს 1855 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 15-ს), გაუქმებულ იქნეს ა/კსცსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის შემდეგი ცირკულიარები:

1. წესები „საჯარო ანგარიშების წესის შესახებ სახელმწიფო, კომპერატულ, კერძო და შერეულ საეკრო-სამრეწველო საწარმოთათვის, რომელთაც თავიანთი ცენტრები (გამგეობანი) აქვთ ამიერკავკასიის ფედერაციის ტერიტორიაზე“ (ა/კსცსრ კან. კრ. 1923 წ. მე-12 №-რი, მუხ. 242)

2. საჯარო ანგარიშების წესების დამატება — „დღმატებითი წესები საფარო-სამრეწველო საწარმოთა საჯარო ანგარიშების შესახებ“ (ა/კსცსრ კან. კრ. 1924 წ. მე-4 №-რი, მუხ. 80)

3. ა/კსცსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის განმარტებანი საფარო-სამრეწველო საწარმოთა საჯარო ანგარიშების შესახებ (ა/კსცსრ კან. კრებ. 1924 წ. მე-6 ნომერი, მუხ. 225)

ა/კსცსრ ფინანსთა სახალხო

კომისარის მოადგილე გენერინი.

ა/კ. ფინანსთა სახალხო კომისარიატის

სახელმწიფო შემოსავლის სამმართვ. უფროსი ყალანთაროვი.

1926 წ. დეკემბრის 28.

გამოქვეყნებულია „ზარია კოსტრუქა-ს 1370 №-ში 1927 წ. იანვრის 4-ს.

დადგენილება № 58/114 აკსცსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის შესახებ.

(მოწესრიგების სამმართველო)

1926 წ. დეკემბრის 31

2. ტუავის საქონლის ფასების წანამატის შესახებ.

ა/კ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ „ა/კსცსრ შინა-ეაჭრობის სახალხო კომისარიატის დროებითი დებულების შესახებ“ 1924 წ. ივ-

ნისის 26-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-3 მუხ. „გ“ პუნქტ. და სსრკ ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის 1926 წლის სექტემბრის 3-ს თარიღის დადგენილების თანაბმად, ა.ქ. შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატი, თავისა, 1926 წ. ავგისტოს 31-ს თარიღისა და 40/96 №-რის, დადგენილების მე-2 მუხ. „ა“ და „ბ“ პუნქტებისა და მე-4 და 6 მუხ. შესაცელელად და ღასმატებულად აღვნის:

1. ტყავის საქონლის საბითუმო ვაჭრობისათვის დაწესებულ იქნეს შემდეგი მაქსიმალურ-უკიდურესი წანამატე იმ ფასებზე, რაც გათვალისწინებულია ა/ქსტსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის 1926 წ. ავგისტოს 31-ს თარიღისა და 40/96 №-რის დადგენილების: პირველი მუხლი:

ა) სრულიად საკავშირო ტყავის სინდიკატისათვის, როცა იგი ტყავის საქონელს ცენტრალურ სახელმწიფო და კომპერატიულ ორგანიზაციებს (საკავშირო, რესპუბლიკანური და საოლქო მასშტაბისა), აგრეთვე სახელმწიფო და კომპერატიულ დამშტადტებელ საწარმოთ და ფეხსაცმლის ფაბრიკებს მიჰყიდის სასაქონლო დოკუმენტების გადაცემით (სატრანზიტო ოპერაციების წესით) — 3%; ხოლო სრულიად საკავშირო ტყავის სინდიკატის საწყობებში და განყოფილებებში გაყიდვით — 4,5%;

ბ) სრულიად საკავშირო ტყავის სინდიკატისათვის, როცა იგი ტყავის საქონელს სხვა ორგანიზაციებსა და პირებს მიჰყიდის: სასაქონლო დოკუმენტების გადაცემით (სატრანზიტო ოპერაციების წესით) — 4%; სრულიად საკავშირო ტყავის სინდიკატის საწყობებში და განყოფილებებში გაყიდვით — 5,5%;

გ) ცენტრალური სახელმწიფო და კომპერატიული ორგანიზაციების (საკავშირო, რესპუბლიკანური და საოლქო მასშტაბისა), როცა იგი საქონელს ყველა ამა თუ იმ ორგანიზაციის ან პირს მიჰყიდის სასაქონლო დოკუმენტების გადაცემით (სატრანზიტო ოპერაციების წესით) — 4%; ხოლო საწყობებში გაყიდვით — 5,5%;

2. რკინის გზისა და წყლის ფრახტი გაგზავნის სადგურიდან დანიშნულების სადგურამდე, აგრეთვე შარაგზით ტერიტორიიდების ტრანსპორტის ხარჯი ავერსზე არაუმეტესი მანძილისა გაყიდვის აღილიდან — მიემატება საგასაცემო ფასს ცალკე, ნამდვილი ღირებულების რაოდენობით; რკინის გზისა და წყლის ფრახტი გმინიანგარიშება 1926 წ. აპრილის 1-დე არსებული ტარიფის მიხედვით.

3. განსხვავება 1926 წ. აპრილის 1-დე არსებულ სარინინიგზი და წყლის ფრახტის ტარიფის ტარიფის და ამ ემად მომქმედ ტარიფ შორის დაიფარება წარმოებითი ორგანოების ხარჯით, რისთვისაც შემცირებულ უნდა იქნეს ტყავის მრავალობის საბითუმო საგასაცემო ფასები.

4. კერძო ვაჭრების მიერ წარმოებული ცალობითი ვაჭრობისათვის დაწესებულ იქნეს შემდეგი მაქსიმალურ-უკიდურესი წანამატე იმ ფასებზე, რაც გათვალისწინებულია ა/ქსტსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის 1926 წ. ავგისტოს 31-ს თარიღისა და 40/96 №-რის დადგენილებით: ქალაქიდ — 27%; სოფლიად — 30%.

შენიშვნა. ამა დადგენილების მე-4 მუხ. აღნიშნულ წანამატში შედის რკინისგზისა და წყლის ფრახტის ღირებულება.

5. შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარითის რწმუნებულმა ა/ქსფსრ-ში შემავალ სათანადო რესპუბლიკაში თვალყური უნდა იღევნოს ამა დადგენილების სისწორით აღსრულებას.

6. ამა დადგენილების დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხს აგებს სათანადო რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსისამებრ, როგორც შინავაჭრობის წესების დარღვევისათვის.

7. დადგენილება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

ა/ქ. შინა-ვაჭრობის სახალხო

კომისარის მაგირ ათაბეკოვი.

მოწესრიგების სამმართველოს უფროსი ნოფიციონი

საქმეთა მმართველი ჩაკერთი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა-“ს 1371 №-ში 1927 წ. იანვრის 5-ს.

დადგენილება ამინისტრაციასის ცენტრალური აღმა- სრულებული კომიცხატისა და აპსერ სახალხო კო- მისართა საგამოსახლი.

3. ა/ქ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ შევიზღვის პორტეტში დატვირთვისა და გადმოტვირთვის სამუშაო სასყიდლის ნორმის შესახებ 1926 წ. სექტემბრის 27-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-5 მუხლის შესაცლელად (ა/ქსფსრ კან. კრ. 1926 წ. მე-11 №-რი, მუხ. 724), ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღვნენ:

ა/ქ. აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ შევიზღვის პორტეტში დატვირთვისა და გადმოტვირთვის სამუშაო სასყიდლის ნორმის შესახებ 1926 წ. სექტემბრის 27-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-5 მუხლის შესაცლელად (ა/ქსფსრ კან. კრ. 1926 წ. მე-11 №-რი, მუხ. 724), ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღვნენ:

აღნიშნული დადგენილების მე-5 მუხ. მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხ. 5. განხორციელებულ იქნეს ამა დადგენილების საფუძველზე სასყიდლის კონტრალური ნორმები და უნიფიციური განაკვეთები 1927 წლის აპრილის 1-დან“.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი

კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაქაია.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს თავმჯდომარე მ. ორახელაშვილი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური

აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1926 წ. დეკემბრის 27. ტფილის-სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა-“ს 1372 №-ში 1928 წ. იანვრის 6-ს.

დადგენილება ამინისტრაციასის ცენტრალური აღმა- სრულებელი კომიტეტისა და პრეზირ საჯალეო კო- მისართა საგრძნელი.

4. შრომის კანონთა კოდექსის 171 მუხ. შეცვლის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/ქსფსრ სა-
ხალხო კომისართა საბჭო აღენერ:

შრომის კანონთა კოდექსის 171 მუხ. მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქ-
ციით:

„171. მომრიგებელ კამერას საქმე გადაეცემა მხარეთა შეთანხმებით. კო-
ლექტურ ხელშეკრულების განხორციელებასთან დაკავშირებულ საქმეს მომრი-
გებელი კამერა მიიღებს მხოლოდ მას შემდეგ, უკეთ იგი განხილულია შემფასე-
ბელ-საკონფლიქტო კომისიაში და არ იქნა გადაწყვეტილი. მომრიგებელ კამერა-
ში საქმე გადასწყდება შარტოოდენ მხარეთა შეთანხმებით.

სამედიატორო სასამართლოს საქმე გადაეცემა მხარეთა ურთიერთი შეთან-
ხმებით, როგორც უკეთ განხილული მომრიგებელ კამერაში, ისე განუხილველი. უკეთუ კონფლიქტი აღიძრა სახელმწიფო დაწესებულებებასა და საწარმოში—
შრომის სახალხო კომისარიატის ორგანოები მოაწყობენ სამედიატორო სასამარ-
თლოს კოლექტური ხელშეკრულების დადგებასა და განმარტების ნიადაგზე აღ-
ძრული დავის გადასაწყვეტად ერთ-ერთი მხარის მოთხოვნით: პროფესიონალური
კამინისა თუ სახელმწიფო დაწესებულებისა (საწარმოს); ამ შემთხვევაში სა-
მედიატორო სასამართლოს მიღება მეორე მხარისათვის სავალდებულოა.

უკეთუ კონფლიქტი იმდენად გამწვავებულია, რომ სახელმწიფოს საფრთხეს
უქადის, სამედიატორო სასამართლო შეიძლება დანიშნულ იქნეს უმაღლესი სა-
ხელმწიფო ორგანოების (ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომი-
ტეტისა, ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს და უმაღლესი ეკონომიკური საბ-
ჭოს, აგრეთვე ა/ქსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების ცენტრალური აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტისა, სახალხო კომისართა საბჭოებისა და ეკონომიკურ თათ-
ბირთა) განსაკუთრებული დადგენილებით.

ამიერკავკასიის ცენტრალური

აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს თავმჯდომარე მ. ორანელაშვილი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური

აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ა. ზავერდოვი.

1926 წ. დეკემბრის 27. ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია კოსტოკა-“ს 1372 №-ში 1927 წ. იანვრის 6-ს.

**საქალდეგულო დადგენილება № 12 აკცესურ უგა-
ლეს ეპონიმიურ საგარეო არსებული ჯილდუვ-
კასის საუცხავათაშორისო გატრანსლი კომისიისა.**

1926 წ. დეკემბრის 22.

5. ქალალდისა და პოლიგრაფიულ მრეწველობასა და მათი პრო-
დუქტების საბითუმო ვაჭრობაში მეტრული სისტემის შემოღვ-
ბის შესახებ.

ა/კ. სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წ. ოქტომბრის 29-ს თარიღისა და
53 ქ-რის დადგენილების მე-11 ს-ს „გ“ პუნ. თანახმად — ამიერკავკასიის საუწყე-
ბათაშორისო მეტრული კომისია ადგენს:

1. შემოღვბულ იქნეს 1927 წ. იანვრის 15-დან მთლიან ა/კსტარ ტერიტო-
რიაზე ქალალდისა და პოლიგრაფიული მრეწველობის ყველა სახელმწიფო, კომ-
პერატორულ და კერძო სავაჭრო და წარმოებითი საწარმოში ზომ-წონის მეტრუ-
ლი სისტემა საბითუმო ვაჭრობისათვის და აგრძელებული კოველგვარი სავაჭრო ჩანა-
წერისა, ანგარიშწარმოებისა, კალკულაციისათვის და სხვ.

შენიშვნა. დადგენილება ეს არ გაფრცელდება სასტამბი შრი-
უტის სახაზო და ასეწყობი მასალის რენტობაზე, რის გაზომ-აწონება
მოხდება ამ უამაღ არსებული სისტემით (პუნქტობით).

2. ამა დადგენილების 1-ლი მუხლის შესასრულებლად ყველა შემოაღნიშ-
ნული საწარმო მოვალეა ზემოდ განსაზღვრული ვადისათვის იქნინის მეტრული
სისტემის სასწორი, გირები და სხვა საზომ-საწონი შემოაწებელი პალატის
დალით.

3. ყველგან, სადაც კი მეტრული საზომ-საწონით ბითუმად გაიყიდება და
გაიცემა ქალალდისა და პოლიგრაფიული მრეწველობის პროდუქტი, თვალსაჩი-
ნო ადგილის გამოკიდულ იქნეს არა უგვიანეს შემოაღნიშნული ვადისა, ოფიცია-
ლური ცხრილი რუსულ საზომ-საწონის მეტრულ საზომ-საწონად გადანაცვ-
ლებისა.

შენიშვნა. ოფიციალურ ცხრილად ჩაითვლება ცენტრალური
მეტრული კომისიისა, ა/კ. საუწყებათაშორისო მეტრული კომისიისა
და საზომ-საწონთა მთავარი პალატის მიერ დამტკიცებული ცხრილი.

4. დაჭრილი ქალალდის ობიექტი 1927 წ. იანვრის 15-დან უნდა ჩაი-
თვალოს 1000 ფურცელი და ამ ქალალდის ჩაწყობ-შვეცევა უნდა მოხდეს 1000
ფურცლიან ოზმებად ან ისეთი რაოდენობით, რაც 1000 ფჯერადება (ე. ი. 500
250, 100 ფურც. და სხვ.). თვითეულ ხელულზე გარევეთ უნდა იყოს დაბეჭდილი:
„მეტრული ზომა“.

5. მთლიან ის ქალალდი, რაც 1927 წ. იანვრის 1-თვის საწყობებში აღმო-
ჩნდება, შეიძლება გაიყიდოს და გამოყენებულ იქნეს ძველი სახვევით და რაოდე-

ნობით, ახალ სახეებში გადაუწყობლად 1927 წ.- აპრილის 1-დე; ხოლო ამ ვადის შემდგა ქალალის ქველი სახეებით გაყიდვა აკრძალულია.

6. ამა დადგენილების განხორციელება და მისი აღსრულებისათვის თვალ-კურის დევნება დაკაიირება ა/კსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოებს და ეკინომიური თათბირების განსაკუთრებულ რწმუნებულობა.

7. ამა დადგენილების დარღვევისათვის დამნაშავე დაისჯება ა/კსფსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსის შესაფერი მუხლისამებრ.

ა/კ. საუწყებათაშორისო შეტრული
კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე ინუნდერი გუნდაძე.
მდივანი ხარატიანი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1374 №-ში 1927წ. იანვრის 9-ს.

საკალღულო დადგენილება № 13 საქონი უავლ- ლეს ეპონომიურ საგროსთან არსებული ამიერკავ- კასიის საუცხაგათაშორისო გეტრული კომისიის.

1926 წ. დეკემბრის 22.

6. ა/კსფსრ ქალაქებისა და ქალაქის ტიპის დასახლებული ადგილების საადგილმამულო მეურნეობაში მეტრულ საზომ-საწონთა შემოლების შესახებ.

ა/კ. სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წ. ოქტომბრის 29-ს დადგენილების მე-11 §-ს „გ“ პუნქტ. თანამდა იმიერკავკასიის საუწყებათაშორისო შეტრული კომისია ადგენს:

1. 1927 წ. იანვრის 15-დან ა/კსფსრ ტერიტორიაზე ქალაქებისა და ქალაქის ტიპის დასახლებული ადგილების საადგილმამულო მეურნეობაში, სიგრძისა და ფართობის გაზომისა და გამოანგარიშებისათვის, შემოღებულ იქნეს მეტრული საზომი და, იმისდაგვარად, აღნიშნული ვადიდან ყოველგვარ საგეგმო დოკუმენტსა, ნახატსა, ასლსა, აგრეთვე ანგარიშსა, ცნობილებასა, შუამდგომლობასმ, წარდგინებასა, ცნობასა, ხელშექრულებასა და სხვა ოფიციალურ დოკუმენტსა და ურთიერთ მიმართვაში სიგრძე და ფართობი აღნიშნულ უნდა იქნეს მეტრული ზომით.

2. 1-ლ მუხლში აღნიშნულ ვადიდან გადაღება, აგებვა, აღნაგობა, საქალაქო მიწების იჯარით გაცემა და სხვ., კველი რიცხვობრივი ცნობა სიგრძისა და კვადრატურისა გამოიხატება მეტრული ზომით.

3. ქალაქებისათვის მიწების მიზნებისა და ქალაქის მიჯნის დადგენის დროს საქალაქო მიწების გეგმა შედგენილ უნდა იქნეს მეტრულ სისტემაზე, შას-შტაბის სათანადო შეცვლით.

4. ამა დადგენილების გამოქვეყნებისათვანავე დაწყებულ უნდა იქნეს თან-დათანობითი შეცვლა ქონგორული რუსული ზომის ხელსაწყოსი და ინსტრუმენტისა, მეტრულ საზომებად დამზადებულ ინსტრუმენტზე იმ პირობით, რომ 1927 წ. ივლისის 1-თვის ეს შეცვლა სრულიად დამთავრებულ იქნეს.

5. უკეთ მეტრულ საზომებად დამზადებული საზომი და ორიცხვის ინსტრუმენტი, ხელსაწყო ტ ცხრილები არ მოიპოვება, ნებადართულია 1927 წ. ოქტომბრის 1-დე გაზომვა რუსული საზომით სჭარმოებდებს; ხოლო იმ პირობით-ეს, რომ საბოლოო ცნობები სიგრძისა და ფართობის შესახებ, რაც შეტანილ იქნება გეგმებში, პროფილებში, პროექტებში და სხვა, მუშაობის შედეგებთან დაკავშირებულ დოკუმენტებში, აგრეთვე განმარტების წერილში, გამოხატულ იქნეს მეტრული ზომით.

6. მეტრულ ზომით დამზადებული ინსტრუმენტით გადაღების დროს წინანდელი მუშაობის ცნობები, რაც გადაღებისათვის საჭირო იქნება, გადაღებამდე მეტრული სისტემის საზომებზე გადაიტანება, ხოლო ყველა შემდგომი გამოაწვარიშება მოხდება მეტრული სისტემის ზომით.

7. ქალაქის საადგილმატული მეურნეობის ყველა გეგმა, ნახაზი, პროფილი, და სხვა დოკუმენტი, რაც ადგილობრივი და კომუნალური მეურნეობის დაწესებულებათა განყოფილების არქივებში ინახება და რაც რუსული საზომებით არის შედგენილი, როდი უნდა იქნეს შევსებული მათში მოთავსებული ცნობების მეტრული სისტემაზე გადატანით.

8. უკეთ საჭირო იქნება რუსული საზომებით შედგენილი ქელი გეგმისა, ნახაზისა და სხვა დოკუმენტის ასლის თუ ასლის ამნაწერის გამოყენება, სავალ-დებულო ყველა ამ ზომის მეტრულ ზომებზე გადატანით წარდგენა და ეს ნაჩვენები უნდა იყოს ხენებულ ასლში თუ ასლის ამნაწერში რუსულ ზომებთან ერთად.

9. ამა დადგენილების განხორციელება და მისი აღსრულებისათვის თვალყურის დევნება დაეკისრება ა/ქსტსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის ეკონომიკური თათბირის განსაკუთრებულ რწმუნებულს.

10. ამა დადგენილების დარღვევისათვის დამნაშავე დაისჯება ა/ქსტსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსის შესაფერი მუხლისამებრ.

ა/ქ. საუწყებათაშორისო მეტრული

კომისიის თვემჯდომარის მოადგილე ინქირი გუნდა
მდივანი ხარაგიანი

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა-“ს 1374 №-ში 1927 წ. იანვრის 9-ს.

განვარცხვა № 8 ამიერკავკასიის შრომის სახალხო კომისარის ბრძანების

1926 წ. დეკემბრის 24.

7. ფოთოლ-თამბაქოს საწყობებში სამუშაო დროის შესახებ.

ამიერკავკასიის შრომის სახალხო კომისარიატი აღგენს:

ამიერკავკასიის შრომის სახალხო კომისარიატის მიერ „განსაუზორებით ბავნე სამუშაოთა სიისა და შემოკლებული სამუშაო დღის შესახებ“ 1924 წ. სექტემბრის 11-ს თარიღით გამოცემული (ა/კსფსრ შრომის მომქმედი კანონების კრებული, 1926 წლ. გამოცემი, გვ. 294) დადგენილებით თამბაქოს ფაბრიკების წარმოებაში უშუალოდ მოსაქმე ყველა მუშაოსთვის დაწესებული 7-საათის სამუშაო დღე გაფრცელდება ყველა მუშაო მუშაჩე, რომელიც უშუალოდ მოსაქმეობს ფოთოლ-თამბაქოს საწყობებში, თუნდაც საწყობი თამბაქოს ფაბრიკების-გარე იყოს.

ა/კ. შრომის სახალხო კომისარი იაშვილი.

ა/კ. შრომის სახალხო კომისარიატის

შრომის დაცვის განყოფილების გამგე ნახიდოვი.

გამოქვეყნებულია „ზარია კოსტოკა“-ს 1374 №-ში 1927 წ. იანვრის 9-ს.

დადგენილება № 1 პასუხი სახალხო კომისარის საბჭოში.

8. ა/კსფსრ-ში შემაფალი რესპუბლიკების შრომის სახალხო კომისარიატებთან არსებული პრაქტიკანტებისა და სტაუერების გამნაწილებელი კომისიების შედგენილობისა, მოქმედების წესისა და ფუნქციების შესახებ.

სსრკ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ „უნივერსიტეტებისა, ინსტიტუტებისა და ტეხნიკუმების მოსწავლეთათვის საპრაქტიკო ადგილების მიცემისა და აღნიშნული სასწავლებლების სრულ კურსგავლილ პირთაოვის სასტაურ ადგილების მიცემის წესის შესახებ“ 1925 წ. ივნისის 14-ს თარიღით გამოცემული (სსრკ კან. კრ. 1926 წ. 44 №-რი, მუხ. 320) დადგენილებისა და სსრკ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ „აღნიშნული დადგენილების დამატების შესახებ“ 1926 წ. ოქტომბრის 12-ს თარიღით გამოცემული (სსრკ კან. კრებ. 1926 წ. 70 №-რი, მუხ. 536) დადგენილების თანახმად — ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. მოწყვის ა/კსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატიან პრეტრივანტებისა და სტაციურების გამნაშილებელი საუწყებათა შორისის კომისია შემდეგ დაწესებულებათა წარმომაღვენლების შეღენილობით: ა/კსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატისა (კომისიის თავმჯდომარე), ამიერკავკასიის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსი, სსრკ გზათა სახალხო კომისარიატის ჩრდილებულის (ა/კსფსრ-ში) სამმართველოსი, ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატისა და თითო წარმომაღვენელი ა/კსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების განათლების სახალხო კომისარიატის.

ე/კსტრ შრომის სახალხო კომისარიატთან არსებულ საუწყებათაშორისო კომისიას დაეკისრება:

3) განიხილოს ა/ქსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების საუწყდათაშორისო კომისიების განცხადების პრატიცისა და სტაცის აღილების შესახებ აღნიშნულ საჭარბოთა და დაწესებულებებში (პრ. „ა“ და „ბ“);

(3) წარადგინოს სსრე შრომის სახალხო კომისარიატან არსებულ სულიერ-ბათაშორისთვის კომისიაში განცხადებანი პრეტერიკისა და სტაიის გასაკლელი ადგილის შისახებ სიკროთ-სა და შირო დაწინაშემოწერებას და საწარმოში (3. „ბ“)

յ) զանցթուղթով պ/սլեքսր-թի Շեմազալ հըսկվելուցց Շորուս „ա“ և „ծ“ եղբ.

ვ) განიხილოს შეუთანასწებლობა ა/კსტრ-ში შემავალი რესპუბლიკების განათლების სახალხო კომისარიტებ შორის და დაინტერესებულ დაწესებულებათა და საჭარმოთა შორის (პუნ. „ა“ და „ბ“) პრაქტიკანტებისა და სტაურების გაზიარების საკითხის გამო;

თ) შეასრულოს საერთო-საკავშირო საუწყებათაშორისო კომისიის დაგალიბება.

შენიშვნა. ა/კსუსქ შრომის სახალხო კომისარიატთან არსებულ საუ-
შეყვანაში კომისიას უფლება აქვს — გასცეს, უკეთო საკირო იქნება,
სტაციურობისა და პრატიკის ადგილები რესპუბლიკანური მნიშვნელობის
საჭარბოში და დაწესებულებაში.

2. მოეწყოს აკვეთსრ-ში შემაგლი რესპუბლიკების შრომის სახალხო კომისარიატებთან პრაქტიკისან ტებისა და სტაციურების გამნაზიალებელი სულუკებათა-შორისო კომისიები შეძლევ დაწესდებულებათა წარმომადგენლების შეღაენილობით: შრომის სახალხო კომისარიატისა (კომისიის თავმჯდომარე), პროფესიონალურ კაშირთა საბჭოსი, სახალხო მუნიციპალიტეტის უმაღლესი საბჭოსი, ფინანსთა სახალხო კომისარიატისა და განმათლების სახალხო კომისარიატისა.

ა/კსუსრ-ში შევავალი რესპუბლიკის შრომის სახალხო კომისარიატთან არ-
სებულ საზოგადობათაშორისო კომისიას დაეყიდება:

8) განაწილოს ამ დაწესებულებათა და საწარმოთა შორის პრაქტიკანტები და სტაურები;

გ) ონბუსობის ის პირნი, რომელიც გაგზავნილ უნდა იქნენ პრაქტიკის გა-
სალებარება და სტაჟის მოსახლეობა;

(၄) განისაღეთ შეუთანხმებლობა განათლების სახლობ კომისარიატსა და დაინტერიერის სამინისტროსათვის (3. „ა“) პრეტრიცან-

ე) ონონსხოს რესპონდორის მასშტაბში პროცენტი და სტატურობის გა-

ნორციელგაბისათვის წარმოგებული მუშაობა და
3) შეისრულოს ა/სთხო შეობის სახალხო კომისარიატთან არსებული საზ-

3. როგორც ა/საქართველოს შრომისა სახახო კომისარიატან, ისე ა/საქართველო-ში

შემგვალი სათანადო რესპუბლიკის შრომის სახალხო კომისარიატთან ასეცტული საუწყებათაშორისო კომისიის დღვენილება, სმის დღის ვადაზე, კომისარში მონაწილე დაწესებულებას შეუძლიან განაპირობესტის ა/ქსუსრ უმაღლეს ეკო-ნომიკურ საბჭოში და ა/ქსუსრ-ში შემგვალი რესპუბლიკის ეკონომიკურ თათბირში— კუთვნილებისამებრ.

4. ა/ქსფსლ შრომის სახალხო კომისარიაცის შეყვანით გამოსცეს, ა/ქსფსლ-ში შემავალი ონსპექტორების განათლების სახალხო კომისარიატებთან, ა/ქსფსლ დაინტერესებულ უწყებებთან და ა/კ. პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსთან შეთანხმებით, ინსტრუქცია ამა დაგვენილების შეთარღიბისათვის.

5. ამა დაღვენილების საბოქმედოდ შემოლებისთანავე გუშემებულია ა/კსტრს
სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წ. მაისის 25-ს თარიღისა და 29 ქ-რის და-
დგენილება „სტუდენტების პრაკტიკონთა შესახებ“ (ა/კსტრს კან. კრებ. 1925 წ. მე-6 ქ-რ, მუხ. 437) და წინადაღება გძლევა ა/კსტრ-ში შემავალი
რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს შეუთანხმონ თავიანთი კანონმდე-
ბლობა მა დაღვენილებას.

ა/ქსოვის სახალხო კომისართა საბჭოს.

თავმჯდომრის მოადგილე ს. ლუკაშინი.

5/კუსტობრ სახალხო კომისართა საბჭოს

საქმეთა მმართველი ნ. სოკოლოვსკი.

1927 წ. იანვრის 8. ტფილისი — სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1375 №-ში 1927 წ. იანვრის 11 ს.

დადგენილება № 1116 აპრილის უნია-ვაჭრობის სა- ხალხო კომისარიატისა და აპრილის ფინანსთა სა- ხალხო კომისარიატისა.

9. ნედლი სპირტის რექტიფიკაციის სასყიდლის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ „ადგი-
ლობრივი ფინანსების დროებითი დებულების დარღვევების აღმკვეთ ღონისძიება-
თა შესახებ“ 1925 წ. მაისის 27-ს თარილით გამოცემული დადგენილების თანა-
ხმად—ა/ქსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატი და ა/ქსფსრ ფინანსთა სა-
ხალხო კომისარიატი ადგენენ:

1. დაწესებულ იქნეს 1926-27 საბიუჯეტო წელში დასწმენდად ჩაბრებუ-
ლი ნედლი სპირტის რექტიფიკაციის უკიდურეს სასყიდლად ა/ქსფსრ-ში შემ-
ვალი რესპუბლიკების ტერიტორიაზე ყველა ქარხნისათვის თითო გრადუსზე
ოთხი კაპიკი, სამეწარმეო მოგების ჩათვლით.

2. ა/ქსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატისა და ა/ქსფსრ ფინანსთა
სახალხო კომისარიატის 1925 წ. სექტემბრის 20-ს თარილისა და 54 №-რის
დადგენილება „ნედლი სპირტის რექტიფიკაციის სასყიდლის შესახებ“ გაუქმე-
ბულ იქნეს.

ა/ქ. შინა-ვაჭრობის სახალხო

კომისრის მაგიერ ათაბეკოვი.

ა/ქსფსრ ფინანსთა სახალხო

კომისრის მოადგილე გენერი.

გამოქვეყნებულია „ზარია კოსტოკა“-ს 1877 წ.-ში 1927 წ. იანვრის 13-ს

დადგენილება ზარიარევაკასიის ცენტრალური კლა- სრულებელი კომიტიტისა და აპრილის სახალხო კო- მისართა საგრუსი.

10. აღწერაზე დროებით მომუშავეთათვის მისაცემი გასამრჯე-
ლოს განთავისუფლების შესახებ სოციალური დაზღვევისა
და სტატისტიკური ორგანოების ადგილობრივი კომიტეტების
შესანახად გადასადები იანარიცხისაგან.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ „მოსახ-
ლების სრულიად საკეთო აღწერის წარმატებით განხორციელებისათვის
ხელისშემწყობ ღონისძიებათა შესახებ“ 1926 წ. ოქტომბრის 27-ს თარილით გა-
მოცემული დადგენილების (ა/ქსფსრ კან. კრებ. 1926 წ. მე-11 №-რი, მუხ. 722)

დასამატებლად — ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

განთავისუფლებულ იქნეს ოლწერაზე დროებით მომუშავეთათვის მისაცემი გასამრჯველო სოციალური დაზღვევისა და ადგილობრივი სტატისტიკური ორგანოების შესანახად გადასადგინ ანარიცხისაგან.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე მ. ორახელაშვილი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებული კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1927 წ. იანვრის 11. ტფილისი — სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1378 №-ზი 1927 წ. იანვრის 14-ს.

დადგენილება № 2 პაციენტ საჩაღეო კომისართა საგანგისი.

11. საწარმოთა ანგარიშებისა და ბალანსების თავისდროზე წარდგენისა და განხილვის შესახებ.

რადგანაც სახელმწიფო, სამრეწველო და სავაჭრო საწარმოთა და კონკრეტულ ორგანიზაციათა 1925-26 წლის ანგარიშებისა და ბალანსების თავისდროზე წარდგენას, განხილვას და დამტკიცებას უძრავი მნიშვნელობა აქვს, ა/ქსფრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. დაწესებულ იქნეს ა/ქსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკებისათვის ზემოაღნიშული ანგარიშებისა და ბალანსების დამტკიცების საბოლოო ვადად 1927 წლის მაისის 1-ლი.

2. დაევალოს ყველა საჯარო ანგარიშებავალდებულ საწარმოს წარუდგინოს ა/ქსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის და ა/ქსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების ფინანსთა სახალხო კომისარიატებს — კუთვნილებისამებრ — წლიური ანგარიში, ბალანსი და მათი დანართები საში თვეში არა უგვიანეს დღითან საოპერაციო პერიოდის დამთავრებისა; მხოლოდ გამონაცელის შემთხვევაში შეიძლება საწარმოს ვადა გადადოს, მაგრამ არა უგვიანეს ხუთი თვისა საოპერაციო პერიოდის დამთავრების დღიდან, საწარმოსთვის ვადის გადადება შეუძლიან ა/ქსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატს ან ა/ქსფსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის ფინანსთა სახალხო კომისარიატს — კუთვნილებისამებრ, რესპუბლიკის სახალხო მეცნიერების უმაღლეს საბჭოსთან ან სხვა შესაფერ სახალხო კომისარიატთან შეთანხმებით.

3. პასუხისმგებლობა ზემოაღნიშნული ანგარიშებისა და დანართების თავისდროზე წარდგენისათვის დაეკისროს საწარმოს აღმინისტრაციას და მთავარ ბუხალტერს.

4. მეთვალყურეობა საწარმოთა მიერ ზემოაღნიშნული მასალების თავისდროზე წარდგენისათვის, აგრეთვე მასალების თავისდროზე წარუდგენლობისათვის დამაზავეთა პასუხისმგებაში მიცემა დაეკისროს ა/კსფსრ მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატს და ა/კსფსრ-ში შემაგდლი რესპუბლიკურის მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატებს—კუთვნილებისამებრ.

5. წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ-ში შემაგალი რესპუბლიკურის სახალხო კომისართა საბჭოებს—განუმარტონ სათანადო ეკონომიურ თათბირებს, რომ საკიროა მიღებულ იქნეს ლონისძიებანი, რათა ბალანსები თავისდროზე იქნეს განხილული ბალანსების განხილველ საუწყებოთაშორისო კომისიებში და ოვათ ეკონომიურ თათბირებში, იმ პირობით, რომ 1925-26 წლის ბალანსების განხილვა და დამტკიცება დამთავრებულ იქნეს 1-ლ მუხ. აღნიშნულ ვადაზე; ამასთანავე, ამ ვადაში უნდა ჩაითვალოს ის დროც, რაც დასჭირდება ბალანსების გავლის ა/კსფსრ-ში შემაგალი რესპუბლიკურის ეკონომიურ თათბირებში.

6. საწარმოთა ბალანსების განხილვისა და დამტკიცების წესისათვის სახელმძღვანელოდ მიღებულ უნდა იქნეს ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წ. პპრილის 2-სა, 1926 წ. მარტის 18-სა და 1926 წ. პპრილის 6-ს დადგენილებანი—(ა/კსფსრ კან. კრ. 1925 წ. მე-4 №-რი, მუხ. 411; 1926 წ. მე-3 №-რი, მუხ. 618 და 1926 წ. მე-4 №-რი, მუხ. 644).

7. მოგების განსაზღვრისა და განაწილებისათვის საუწყებოთაშორისო კომისიებმა და ეკონომიურმა თათბირებმა მხედველობაში უნდა მიიღონ თვითეული საწარმოს ფინანსური მდგომარეობა, რაც გამორკვეულ უნდა იქნეს წლიური ანგარიშებისა და ბალანსების ზედმიწევნითი ანალიზით; ამასთანავე სრულიდან უარყოფილ უნდა იქნეს სისტემა საბიუჯეტო დანიშნულების საწარმოთაშორის განაწილებისა.

8. საწარმოს მოგების გამორკვევასთან ერთად საუწყებათაშორისო კომისია განსაზღვრავს აგრეთვე საწარმოს მიერ გასაცემი საშემოსავლო გადასახადისა და ამ ვადასახადის აღვილობრივი ზედნართის რაოდნობას, რისთვისაც იგი იხელმძღვანელებს მე-4 და 5 მუხ. სსრკ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს ა/წ. ოქტომბრის 15-ს დადგენილებით სამოქმედოდ შემოლებული დებულებისას „სახელმწიფო საწარმოთ, კოოპერატიულ ორგანიზაციათა და სახელმწიფო და კომპარატიულ კაბიტალის მონაწილეობით მომქმედ სააქციო საზოგადოებათა (საპაიო ამხანაგმბათა) საშემოსავლო გადასახადის შესახებ“ (სსრკ კან. კრ. 1926 წ. 68-№-რი, მუხ. 524).

9. საშემოსავლო გადასახადისა და მისი აღვილობრივი ზედნართის გამოკლების შემდეგ დარჩენილი წმინდა მოგება განაწილებულ უნდა იქნეს ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წ. პპრილის 2-სა (კან. კრ. 1925 წ. მე-4 №-რი, მუხ. 411) და 1926 წ. პპრილის 6-ს (კან. კრ. 1926 წ. მე-4 №-რი, მუხ. 644) დადგენილებათა მიხედვით.

10. წინა მუხლში აღნიშნული წესით მოგების განაწილებამდე ხარჯის გაწევა მოგების ანგარიშზე საჭარმოს შეუძლიან მხოლოდ სსრკ შრომისა და თავდაცვის საბჭოს 1926 წ. ოქტომბრის 24 დადგენილების მიხედვით (შთს 1926 წ. ოქმი, № 219, მუხ. 25), ე. ი. თვითეულ შემთხვევაში ა/ქსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან და ა/ქსფსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან (კუთვნილებისამებრ) შეთანხმებით.

11. საუწყებათაშორისო კომისიაში მომხდარი შეუთანხმებლობა საჭარმოს მოგების განასაზღვრის გამო და ამ შეუთანხმებლობის ა/ქსრ უმაღლეს ეკონომიკურ საბჭოში ან ა/ქსფსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის ეკონომიკურ თაობირში გადატანა ვერ შეჩერებს მოგების დანიშნულებისამებრ დახარჯვას იმ თანხების ფარგლებში, რაც უმცირესი რაოდენობით განცხადებულ იქნა შეთანხმების უროს, კერძოდ — ხაზინის შემოსავალში საჭარმოს მოგების ანარიცების შეტანას.

12. ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წ. აპრილის 2-სა (კან. კრ. 1925 წ. მე-4 №-რი, მუხ. 411) და 1926 წ. აპრილის 6-სა (კან. კრ. 1926 წ. მე-4 №-რი, მუხ. 644) დადგენილებანი, ბალენსის განხილვის წესის სფეროში, გავრცელებულ იქნეს იგრუოვე კოოპერატიულ ორგანიზაციებზე და საკრედიტო დაწესებულებებზე.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ს. ლუკაშინი.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს საქმეთა მმართველი ნ. სოფოლოვსკი.

1927 წ. იანვრის 12. ტფილისი-სახლე.

გამოქვეყნებილია „ზარია ეოსტოკა“-ს 1379 №-ში 1927 წ. იანვრის 15-ს.